

ers der gemeente te  
geven, die in onze  
gemeente bedreigen,  
lat naar den wensch  
nel aan de gemeente  
zen, maar dat toch  
oor de ambtsdragers  
in goede uitoefening,  
erden verwarcken  
erst den strijd aan  
schillende afdwaling  
op de Synode wees  
schieden, dan is niet  
t op de gemeentele-  
dan dienen de ambts-  
voorbeld te geven,  
r wel eens op gewe-  
onderlingen naar het  
bekwaam moeten zijn,  
t huisbezoek stichte-  
ook om de dwalingen  
lerleggen en te weer-

Dr. H. H. K.

## Scholen

staven: van N. N. te  
heer C. B. te Ermelo  
mevrouw M. L. te  
bemiddeling van Dr. B.  
te Amsterdam, 710.—  
ZAGERS, Voorzitter,  
nhem, Velperweg 88.

## afel.

De PILGRIMFATHERS IN  
J. H. Kok te Kampen.  
gin van deze maand is  
t bemiddeling van Dr. B.  
te Amsterdam, 710.—  
ZAGERS, Voorzitter,  
nhem, Velperweg 88.

de laatste maanden in  
de, komt de aankon-  
k's post festum.  
kondiging hier niet ach-

courtlois tegenover de  
omdat een feit van zoo  
blijvende betekenis in  
elacht als dat wij zie-  
ten tijden in herinnering  
n gedenkaren of op zijn

boekje, het telt maar  
opricht geschikt is, om  
wild en bestonden en  
daaruit geworden is, in

niet de schrijver reeds  
s ander typeert met  
Hebr. XI: 13—16 en

et opstellen van dit  
zoals en over AMERIKA  
bleek, in dit boekje be-  
handeld

en toch heeft zij, voor  
ten, den raad ingewon-  
ten betrouwbare gidsen,  
leert ze haar lezers mee-  
n Dr. D. Flooy, Secre-  
andische Pelgrimfathers-  
herdenking in  
A. Eekhof, lid van de  
Hoogleraar in de ge-  
reformeerde Protestantisme  
leiden."

te toevogden, dat zij met  
sch talent vertelt: wie  
; waarom ze weg gingen  
Nederlanders, met die  
hebben.

rop MEJ. KUYPER haar  
e visie van haar Gere-  
komt, zal voor de meeste  
meer reden zijn om met  
t kennis te maken.

op het onderwerp aller-  
den van de feiten der  
ik ben het dan ook  
te den bekamen KERK-  
e NIEUWE ROTTERDAM-  
ort na de verschijning,  
s IN NEDERLAND schreef:  
taaiten van het onder-  
dat den oningewide  
in lezers vindende.

MULTATULI'S "GEBED VAN  
L. KOK, 1920, Kampen.  
kend op den omslag  
geroonden brochure, in  
ters den naam MULTA-  
tijke opzichtigheid, maar  
a afmeting, het opschrift  
"Gebede las, — was  
dat is niets voor de  
om, zoals ik nog wel  
ijn boekje tegen over-  
aan PATRIMONIUM of  
nden en Vereenigingen

end, kwam ik van deze  
rug. Boven den, in het  
d gedrukten, naam van  
hure las ik "nader ont-  
naam, in heel kleine  
der Geref. Kerk te 's Gra-  
verdwijnen mijn laatste  
omrent den aard der  
wenden morgen-droom  
dat ik aan den voet  
naam van den uitgever

redaming.  
eerd.

putatie vond haar graf  
van de niet-Christe-  
dagen, en wat zij ons  
ijn, ook door mijn reeds  
te, schrijftant, waarvan  
e beweging van '80 is  
met zijn MAX HAVE,

LAAR VOOR INDIE gedaan heeft. Als "geestig"  
schrijver staat hij, in combinatie-gave, verre  
beneden HEINE, en hoe gaarne hij ook als wijs-  
geer poseerde, zij, die van filosofie eenig  
verstand hebben, zijn het er over eens, dat zijn  
denkkracht niet haalt bij die van NIETZSCHE.

De MULTATULI-VERSTEN, dit jaar, ter herden-  
king van DOUWES DEKKER's geboorte op 2 Maart  
1820, gehouden, hebben in dit alles dan ook  
geen verandering gebracht.

Maar mist het blijven-denken aan MULTATULI,  
anders dan als stylist en als propagandist voor  
verbetering van Indische toestanden ook zin,  
toch was het lang niet misgerien van den heer  
VAN ELK, dat hij op dat besaamde "Gebed van  
den Onwetende" nog eens de aandacht vestigde.

De heer VAN ELK, Straatprediker der Gere-  
formeerde Kerk te 's Gravenhage, is mij geheel  
onbekend. Ik weet niet of hij, als andere  
straatpredikers die ik zoo ten onzent als in het  
buitenland wel eens in functie zag, een man is  
van min of meer hooge maatschappelijke po-  
sitie. Maar wat ik uit zijn boekje geleerd heb  
is, dat hij voor het ontleden van dit zoo pro-  
fane gedicht van den ongodist DEKKER de rechte  
man was.

Zeker, op 'n gebed, op het heel intiem spre-  
ken van den mensch tot God, voegt geen kritiek.

Maar dit is geen gebed.

De geachte schrijver analyseert en kritiseert  
dit God-tergend stuk dan ook zoo, dat het in  
zijn holheid en verdraaiheid uitkomt.

En, blijkbaar gedachtig aan het "de mensch  
handelt naar dat hij is," kon hij dat te eerder,  
doordat hij met het raadplegen van een rijke  
literatuur over DOUWES DEKKER, een literatuur  
wier vermelding men op de laatste pagina der  
brochure vindt, zich in diens persoonlijkheid  
had ingedacht.

Of dat "Gebed van den Onwetende" nu al  
die moeite waard is?

Nu, MULTATULI is, in meer dan één zin, dood.  
Maar zijn geest spookt nog rond, in de  
kringen eener verlepte en ouderwetse  
Vrijzinnigheid, en denkend, dat zij heel nieuw-  
wetsch doen, bidden zij in die kringen, als ze  
nog bidden, het na.

Op deze menschen zal VAN ELK's kritiek  
niet veel uitwerken.

"'n Kritiek van Gereformeerden kant en dan  
nog wel van 'n Gereformeerden straatprediker!  
Laat het boekje maar eens kijken aan deze  
oude heeren, aan dit geslacht dat in de woestijn  
moet sterven en u zult zien hoe ze daar met  
schouder-geestoot en hoofd-gedraai en oogen-  
geknip op reageeren.

Anders staat het echter met de vliegclachtig-  
heid der rijpere jeugd van niet Vrijzinnigen  
huizen, die in haar opatandigheid, par esprit de  
contradiction, als zij te onzaliger ure het "Ge-  
bed van den onwetende" in handen krijgt, en  
het zonder er veel van te begrijpen, las, vertelt  
dat het zoo innig vroom is en dat die Multatuli  
toch ook wel bad, al deed hij het met een beetje  
andere, maar veel mooier woorden, dan men  
het te huis of zelfs wel in de Kerk doet.

Voor dit geslacht kan VAN ELK's boekje  
dengd doen, en daarom was het schrijven er  
van wel de moeite waard.

Als u zoo'n vliegclachtig ontmoet, geef het hem  
of haar, niet een vriendelijk, maar u moet je  
dit toch ook eens lezen, in handen.

In de brochure gaat aan de rake kritiek op  
het "Gebed van den Onwetende" vooraf MUL-  
TATULI'S LEVENSLUOP en MULTATULI'S KARAKTER.

Twee hoofdstukjes waarin niets wordt ver-  
bloemd, maar de eigengerechtigheid, die zelfs  
ook den mensch welke zichzelf als zondaar-  
voor-God heeft leren kennen, nog in hart zit,  
wordt er door niets in geveed.

3. STEMMEN DES TIJDS. Utrecht — G. J. A.  
Ruyt.

Voor wie, onder ons, belangstelling in Wijs-  
begeerte, vestig ik hier de aandacht op de  
Studie van Dr. O. NORRÉ, Jr. over PROF. GUN-  
NING ALS WIJSGERIG DENKER in het Juli- en  
Augustus Nr. van dit Maandschrift. — G.

## Voor Kinderen.

IN VREEMDE HAVEN.

XV.

IN HET VERRE LAND.

De dagen die nu kwamen waren voor Hen-  
drik zeker de aangenaamste van de geheele reis.  
En dat zei iets, want die reis duurde lang, daar  
men wel geen storm had maar voortdurend  
tegenwind en zoodoende slechts tragelijk voor-  
uitkwam, spijt alle kunst van den eersten stuur-  
man.

Het werd voor Hendrik een geheel ander  
leven. De gevarrijke en nuttelooze klimpartijen  
hielden op. Daarentegen stelde de stuurman hem  
voor zijn bekwaamheid eens te beproeven aan  
het natekenen van een zeekart. Of Hendrik  
al zei, dat hij geen verstand van teekenen had,  
de stuurman zei: "wat niet is kan nog komen;  
oefen je maar vast; je hebt al den tijd."

En dat was ook zoo, nu zoo veel baantjes  
wegvielen.

De kapitein en de stuurman deden, kort ge-  
zegd, elk voor zich hun best om Hendrik de  
kwade dagen te doen vergeten, die hij doorleefd  
had. Het was als begrepen zij nu eerst dat de  
knaap een reis deed voor zijn genoegen en niet  
als tamelijk overbodige tweede scheepjongen.

Hij behoeft niet meer te stouwen en aan te  
dragen dan hij zelf wilde, en zat zelfs nu en  
dan met zijn vrijen tijd verlegen. Het kaart-  
teekenen was echter niet vlotten. Gelukkig  
wist de kapitein raad en kreeg Hendrik schrijf-  
werk, wat hij tamelijk goed verrichtte, ook bood  
hij den scheepstimmerman aan dezen la zijn werk  
te helpen, wat niet dank werd aanvaard en aan  
Hendrik gelegenheid gaf al vast iets van een  
ambacht te leren.

Eindelijk draaide de wind naar het Oosten,  
en kon het schip met volle zeilen voortuitstee-  
ven naar de West. Weldra was die bereikt en  
wierp men bij Parimaribo de ankers uit, tot  
grootte vreugd van allen na zulk een lange zeereis.

Nauwelijks aangekomen haastte de kapitein  
zich den heer Van Bergen daarvan bericht te  
zenden. Tevens verzocht hij dringend hem te  
spreken. Dat kon reeds den volgende morgen.  
Toen ging de kapitein met een eenigzins  
bezwaaard hart zijn bezoek brengen.

De reeder ontving den schipper zeer vriend-  
delijk en begon dadelijk te spreken over de  
zaken en allerlei vragen te doen. Toen de  
kapitein over allerlei bericht had gegeven sprak  
de reeder:

"Wij mogen wel weer zeggen: De Heere heeft  
alles wel gemaakt!"

Eenigzins vreemd keek de kapitein op. Zulk  
een vromen patroon had hij nog zelden gehad.  
Doch hij haastte zich te zeggen:

"U hebt wel gelijk. Met zoo'n schip drijft  
men toch maar altijd op Gods genade!"

"Aan land ook", merkte de reeder glim-  
lachend op.

"Zeker mijnheer. Maar nu heb ik nog iets.  
U zult wel niet raden waar ik u eerstdaags hier  
hoop te brengen, en die zelf de reis aanvaard  
heeft zonder te weten met welk doel!"

"Gij spreekt in raadsels, beste vriend, maar dat  
komt zeker doordat wij elkaar nog niet kennen  
en voor het eerst ontmoeten."

"Mag ik het dan even toelichten? Ik heb  
een jongmensch aan boord, die zegt uw neef te  
zijn. Hij heeft u nooit gezien, maar uit al wat  
hij zegt en ook bij onderzoek, gelijk mij ge-  
bleken is, spreekt hij de waarheid. Daarom  
dacht ik dat het 't best was als u het goed  
vindt hem eens hier te brengen; dan kunt u  
zelf oordeelen."

De reeder zette groote oogen op en zei:  
"Er is mij nog niet alles duidelijk, maar het  
best zal wesen, dat die neef mij eens spoedig  
komt opzoeken. Ik ben werkelijk nieuwsgierig  
en u hebt mij zeker alles verteld wat u van de  
zaak weet. 't Verdere zal ik wel hooren. In-  
tusschen hartelijk dank voor uw moeite!"

De kapitein ging heen. Hij had begrijpelij-  
kerwijs niet alles verteld en was blij, dat het zoo  
liep. Hij haastte zich Hendrik te waarschuwen,  
dat die bij mijneer Van Bergen werd verwacht,  
en zocht toen den stuurman op. Wat Hendrik  
betreft, deze had niet zoodra de boodschap ge-  
kregen of hij haastte zich naar zijn vriend, den  
kok, en vertelde met een gezicht dat glansde  
van blijdschap wat de kapitein hem had mee-  
gedeeld.

"Dat is dunkt mij een goede boodschap", zei  
de kok, "daar kan wat op volgen. Je gaat zeker  
morgen. Intusschen zullen we eens op den goede  
afloop drinken, en wel een lekker kopje choco-  
laad, dat ik dadelijk ga klaarmaken!"

Onder het drinken werd nog druk over de  
grootte zaak gesproken. De kok merkte op, hoe  
wonderlijk alles geleid was, zeker onder het  
bestuur des Heeren. Wie weet, ging hij voort,  
of nu niet al uw wenschen vervuld worden. Ge-  
kunt misschien in de West werk vinden, een  
vak leeren en zoo zou de ontmoeting met  
uw oom u nog op ongedachte wijze ten  
goede komen. Wat mij betreft het zou mij  
spijten zoo je in de West bleef. Want wij zijn  
zoo ongemerkt vrienden geworden, en de vrien-  
schap lijdt er wel eens onder als de een in  
Europa, en de ander in Amerika zit. Samen  
uit, samen thuis, zou ik zeggen, maar natuurlijk  
daar kun je niet mee rekenen."

"We zullen zien" antwoordde Hendrik "t is  
nog zoo ver niet."

Met een kloppend hart verliet Hendrik Crul  
den volgende morgen het schip, en ging naar  
den wal om zijn oom op te zoeken.

Hij had een langen weg en al den tijd om  
na te denken. Allerlei gedachten en vragen  
doorkruisten zijn hoofd. Hoe zou zijn oom het  
bezoek opnemen? Zou hij, de rijke reeder, zich  
misschien schamen voor dat armen, eenvoudigen  
neef? Zou hij ook liefst zich van Hendrik af  
willen maken? Hoe zou het verder gaan? En  
zoo dacht en vroeg hij voort, tot hij het hem  
aangewezen huis van den heer Van Bergen had  
bereikt en aanschelde.

"'t Was een mooi gebouw, prachtig zelfs vond  
Hendrik, in elk geval veel te aanzienlijk voor  
mensen als hij. In stilte bad hij den Heere  
zijn weg voorspoedig te maken en het hart van  
den heer Van Bergen gunstig voor hem te  
stemmen."

In de mooie, lichte kamer waar men hem  
gelaten had, wachtte Hendrik af, wat volgen  
zou. Het duurde niet lang, of hij hoorde zware  
voetstappen, en weldra stonden in de spreek-  
kamer tegenover elkander twee menschen, de  
een veel ouder dan de ander, beide elkaar  
nauwkeurig opnemend; beide ook verlangend  
van elkaar iets meer te weten.

Maar hoe weinig ook de een nog van den  
ander wist, toch ging een gedachte van gelijken  
aard beide gelijktijdig door het hoofd, deze  
namelijk dat een sprekende familietrek op het  
gezicht van den jongen man, allen twijfel  
onmogelijk maakte. Sprekend zijn moeder, doch  
de heer Van Bergen. Sprekend moeders broer  
van het portret, dacht Hendrik Crul, die zoo  
verlegen was, dat hij geheel vergat zijn pet af  
te zetten.

"Ga nu eens zitten" sprak de heer Van Bergen  
vriendelijk "en vertel mij nauwkeurig hoe je er  
toe gekomen zijt, mij op te zoeken."

Nu begon Hendrik zijn verhaal, dat de lezer  
reeds kent. Hij vertelde echter nu meer dan hij  
oort aan den kapitein of den stuurman had ge-  
daan. De reeder luisterde aandachtig toe.

Toen Hendrik was uitgepraat, deed de laatste  
hem allerlei vragen en zei ten slotte:

"Ik geloof dat we nu genoeg weten. Er is  
geen twijfel aan: ik ben uw oom en gij zijt  
mijn neef. Hoe wonderlijk heeft alles mee-  
gewerkt om ons samen te brengen. We mogen  
er de hand des Heeren in zien, niet waar? Gij  
zijt, vertrouwt ik, in zijn vrees grootgebracht."

HOOGENDEK.

Men schrijft ons:  
De jaarvergadering van Haarlem ligt nog  
versch in 't geheugen.

Maar de Vrije Universiteit aan het 20  
October haar 40 jarig bestaan herdenken zal,  
heeft ook recht op een dankbaar herdenken.  
Dit wordt door het lokaal-comité goed begre-  
pen, en de plannen om dit herdenken op een  
passende wijze te doen plaats hebben, zijn  
bina geheel vastgesteld.

Dinsdag 19 October van des namiddags  
3—5 uur zal het Studentencorps der Univer-  
siteit een receptie houden, waaraan zeker  
door velen zal worden deelgenomen. Goed  
gezien H.H. Studenten. De Universiteit op  
Gereformeerden grondslag wordt gedragen  
door het Gereformeerde volk, en de studen-  
ten dezer stichting zijn de mannen der toe-  
komst waarop zij naast God hunne verwach-  
ting hebben. Zij zullen daar elkander ont-  
moeten de mannen en vrouwen uit het volk  
en de studenten der Universiteit.

Te half acht wordt in de Keizersgrachtkerk  
een ure des gebeds gehouden, en na afloop  
van deze samenkomst zal door het lokaal  
comité in het gebouw Bellevue (Marinistraat)  
gelegenheid worden gegeven aan de vrienden  
om elkander te ontmoeten. De leiding van  
deze vergadering is opgedragen aan Dr. T.  
Ferwerda en het zal daar niet aan gezellig-  
heid ontbreken, omdat er meer stof zal wesen  
om te spreken dan er tijd gevonden wordt.

Woensdag 20 October, den geboortedag van  
de Vrije Universiteit, wordt na een rede van  
den Rector Dr. H. H. Kuyper het rectoraat  
der School overgedragen aan den benoem-  
de rector Dr. R. H. Wolter.

Door het lokaal-comité worden pogingen  
aangewend om van 10 tot 12 uur de broe-  
ders en zusters in en buiten Amsterdam  
nige belangrijke werken, te doen bezich-

tigen en het Physiologisch Laboratorium van  
Prof. Dr. F. J. J. Buytendijk te bezoeken.

Ten einde een en ander geregeld te doen  
verloopen, zullen voor de samenkomst op  
19 October in Bellevue kaarten worden uitge-  
reikt, welke kaarten moeten aangevraagd  
worden aan het Bureau der Vereeniging  
Keizersgracht 164. Bij deze aanvragen moet  
dan opgegeven, welke werken men op Woens-  
dag 20 October wil bezoeken, opdat vooral  
kan bepaald worden op hoeveel personen  
moet worden gerekend.

De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat er  
zoo veel personen zich zullen aanmelden dat  
de aanvragen de plaatsen overtreffen; dus  
zal het wel goed zijn om met het aanvragen  
van kaarten niet lang te wachten.

Mochten eventueel aanvragen inkomen  
waarbij niet is aangegeven welke der bezoeken  
wenschen bijgewoond te worden, dan  
zal het comité voor de aanvragers de keuze  
bepalen.

Het lokaal-comité Amsterdam heeft ook  
besloten om gelden te verzamelen. Op een  
feestavond van de Vrije Universiteit moet  
ook een feestgave wesen. Daarom wordt nu  
reeds een ieder die een feestgave wil afzon-  
deren, dringend uitgenoodigd de bijdrage te  
zenden aan het Bureau Keizersgracht 164 te  
Amsterdam — Postcheque en Girodienst  
No. 6327. Men denke er aan om op de strook  
te plaatsen FEESTGAVE 1920, dan komt dat  
op 19 October keurig in orde.

## Generale Synode van de Gereformeerde Kerken.

7 Sept. 1920.

Morgenzitting.

De praeses opent de vergadering, laat zin-  
gen Ps. 150: 1 en gaat voor in gebed.

Dr. Zwaan wordt verwelkomd.

Dr. Keizer leest de notulen van de vorige  
zitting, welke worden goedgekeurd.

Mededeeling wordt gedaan van eene dank-  
betuiging namens H. M. de Koningin voor den  
gelukwensch der Synode op H. D. verjaardag.

Voorlezing geschiedt van een schrijven van  
Prof. Dr. A. A. van Schelven omtrent de vol-  
voering van de opdracht aan hem en Dr. J.  
Dooma, te 's-Gravenhage, gegeven tot-verte-  
genwoordiging van onze kerken bij de Pil-  
grim-Fathers-herdenking.

Dr. Van Es deelt mede, dat de Commissie  
van praes-advies, aan welke was teruggezon-  
den het rapport over het "leerboek", om nader  
te overwegen, of een zelfde boekje zou worden  
gebruikt voor de school en voor de catechisa-  
tie, dan wel twee verschillende, meent te moe-  
ten blijven bij haar voorstel, om één boek voor  
beide te geven. Over deze kwestie wordt het  
woord gevoerd door Prof. Lindeboom, Dr. de  
Geus, Prof. Kuyper, Dr. Dijk, Oud. van Dorp  
en den rapporteur.

De volgende conclusiën worden aangeno-  
men:

1. Als zijnde dit niet noodzakelijk en ook  
ongewenscht, niet in te gaan op het verzoek  
van den Raad der Gereformeerde Kerk van  
Amsterdam-Zuid (Overtoom) om een nieuw  
catechetisch leerboek mede voor den kansel op  
te stellen; maar

2. wel in overeenstemming met de voorstel-  
len van onderscheidene Particuliere Synoden  
en het verzoek van de Gereformeerde Scholen,  
in "Gereformeerde Schoolverband" verenigd,  
het ontwerpen van een nieuw leerboek voor  
catechisatie en school ter hand te nemen;

3. daartoe een afzonderlijke commissie te  
benoemen van drie personen, namelijk één  
Hoogleraar in de theologie, één Dienaar des  
Woords en één deskundige op het gebied van  
het onderwijs, die bij de opstelling van het  
leerboek goede voeling zal houden met de te  
benoemen commissie voor de nadere formu-  
leering van sommige stukken der belijdenis  
uiterlijk een half jaar vóór de volgende ge-  
woone Generale Synode het concept van zulk  
een leerboek den kerken zal toezenden; en

4. van dit besluit ook aan de Commissie van  
Uitvoering van "Gereformeerde Schoolver-  
band" kennis te geven.

Dr. Renting brengt rapport uit over de voor-  
stellen aangaande de herziening der liturgi-  
sche geschriften, der liturgische gebeden en  
van het huwelijksformulier. Aan de discussie  
nemen deel Prof. Kuyper, Dr. Breukelaar en  
de rapporteur. De Synode besluit:

Vijf deputaten te benoemen, aan wie wordt  
opgedragen:

1e. de liturgische geschriften in hun geheel  
te overzien en zoo noodig een herziening voor  
te bereiden;

2e. in het bijzonder bij dezen arbeid de aan-  
dacht te schenken aan een revisie van het  
huwelijksformulier en aan het formulier van  
bevestiging der onderling en diakonen, en

3e. dienaangaande aan de eerstvolgende Ge-  
nerale Synode rapport uit te brengen.

In de Acta zal worden opgenomen, dat hier-  
door niet uitgesloten is eene uitbreiding der  
liturgische geschriften op bepaalde punten.

Dr. De Moor rapporteert over de voorstel-  
len, welke betrekking hebben op de overzie-  
ning van den bundel "Eenige Gezangen". Dit  
rapport wordt besproken door Prof. Linde-  
boom. Prof. Hoekstra, Dr. van Es en den  
rapporteur. Met een kleine amendement wordt  
aangenomen het voorstel der Commissie en  
besluit de Generale Synode te benoemen een  
vijftal Deputaten, die, behalve het overzien  
der liturgische geschriften en gebeden en het  
ontwerpen van vragen voor de Openbare Be-  
lijdenis, waartoe reeds besloten werd (in zoo-  
verre met afwijking wat het laatste betreft  
van het besluit dezer Synode art. 85 der  
Acta), ook den bundel "Eenige Gezangen"  
zullen overzien en voorts trachten dien uit te  
breiden met enige andere berijmde of onbe-  
rijmde gedeeltes der H. Schrift, welke het den  
kerken vrij zal staan, nevens de Psalmen in  
den eeredienst te gebruiken.

Prof. Bouwman brengt rapport uit over het  
gravamen van Dr. C. M. Buizer, te Harder-  
wijk, met betrekking tot artikel 27—30 der  
Ned. Geloofsbelijdenis. Nadat over het rapport  
en de conclusiën het woord is gevoerd door  
Prof. Ridderbos, Prof. Hoekstra, Prof. Kuy-  
per en den Praeses, besluit de Synode uit te  
spreken:

1e. dat het gravamen van Dr. Buizer tegen  
art. 27—30 van de Belijdenis in eigenlijken  
zin niet een gravamen te noemen is, wil het  
niet gericht is tegen de genoemde artikelen  
als zoodanig, maar tegen een uitlegging en  
opvatting van deze artikelen, en uitgaat van  
een uitlegging, waarmede de Synode niet in-  
stemt;

2e. dat de Synode op de verdere beschou-  
wing van Dr. Buizer in deze zaak thans niet  
ingaat, omdat zij eene Commissie heeft be-  
noemd met het mandaat om eene nadere for-  
muleering en uitwerking van de drie artikelen  
des geloofs: over de H. Schrift, over de Kerk  
en over de verhouding van Kerk en overheid,  
in overweging en in studie te nemen;

3e. dat van dit besluit kennis gegeven wor-  
de aan Dr. Buizer, aan de Part. Synode van Ze-  
eland, en aan de classis en de kerk van Mid-  
delburg.

Middagzitting.

De zitting wordt heropend met het zingen  
van Ps. 25: 3.

De Praeses noodigt de praes-adviseerende  
commissie uit, de voordrachten voor te benoe-  
men Deputaten bij het Moderamen te willen  
indienen.

De Verhoef brengt rapport uit over een  
voorstel van de Part. Synode van Groningen  
betreffende afsnijding van doopleden, die zich  
in belijdenis en wandel als ongelooft en  
goddelooze menschen aanstellen.

De conclusiën van dit rapport worden na  
korte gedachtenwisseling aanvaard.

De Synode spreekt uit:

a. dat er van tucht over doopleden "in cor-  
relatie met de tucht over belijdende leden"  
geen sprake kan zijn, wil de doopleden, die  
ondanks de rüppheid hun levens niet tot be-  
lijdenis des geloofs komen, geene gewettigde  
positie in Christus kerk hebben, en dus deze  
ongewettigde positie ook niet mag geregeld  
worden;

b. dat er van excommunicatie van doop-  
leden niet kan worden gesproken, maar wel  
de kerkeraad kan verklaren, dat doopleden,  
"die in belijdenis en wandel zich als ongelooft  
en goddelooze menschen" openbaren, zich  
hebben onttrokken aan de Geref. Kerk;

c. dat het in sommige gevallen wenschelijk  
kan zijn, dat de kerkeraad, aler hij dit con-  
stateert en de desbetreffende verklaring aan  
de gemeente bekend maakt, eerst het advies  
der classis vraagt, hoewel dit vragen van ad-  
vies in geen enkel geval als verplichtend kan  
worden geacht;

d. dat de formulering van zulk eene ver-  
klaring aan de prudentie van iederen kerke-  
raad wordt overgelaten;

e. van deze conclusies wordt aan de Part.  
Synode van Groningen schriftelijk mededeeling  
gedaan.

Vervolgens rapporteert Dr. Verhoef over een  
voorstel van de Classis Hallum betreffende  
"atlesten aan doopleden."

De Synode besluit:

a. de Classis Hallum te verwijzen naar het  
besluit der Synode van Middelburg in 1896  
(cf. acta art. 54) en het besluit der Synode van  
Den Haag in 1914 (cf. acta art. 26);

b. nogmaals bij de Kerkeraden er op aan te  
dringen er voor te zorgen, dat aan de betrok-  
ken Kerkeraden, waaraan doopleden verhuiz-  
zen, bericht van deze verhuizing geschiedt;

c. aan de classis Hallum van dit besluit  
schriftelijk mededeeling te doen.

Nog rapporteert Dr. Verhoef over een voor-  
stel van de Part. Synode van Groningen, strek-  
kende om in behandeling te nemen een rap-  
port in zake kerkelijk toezicht op Christelijke  
scholen, reeds uitgebracht aan de Generale  
Synode van 's-Gravenhage. Bedoeld rapport  
is gedrukt en aan de leden der Synode rond-  
gedeeld.

De Generale Synode besluit het rapport van  
Prof. Dr. H. H. Kuyper over een in 1914 te  
Den Haag ingekomen voorstel der Part. Syno-  
de van Groningen, handelende over de art.  
21, 41, 44 en 53 K. O. rakende het verband  
tusschen kerk en school, nu in behandeling  
te nemen.

Aangezien niemand het woord over dit  
rapport verlangt of hoofdelijke stemming over  
de conclusie verlangd, wordt deze door de  
Synode aanvaard. Deze conclusie strekt om,  
met waardeering van de goede bedoeling dier  
Part. Synode, niet in te gaan op haar voor-  
stel dat de Generale Synode verklaart, dat de  
bepalingen der K. O. in de genoemde artikelen  
niet meer beantwoorden aan den eisch der  
omstandigheden, en de grondgedachten, welke  
daarbij moeten gelden, niet voldoende vast-  
staan, en daarom een commissie benoemt ter  
fine van advies over deze zaak.

Prof. Groshede brengt rapport uit over een  
schrijven van Br. W. de Kwast e.a., te Gouda,  
inzake het lidmaatchap aan het N. V. V.

Overeenkomstig het voorstel van het rap-  
port besluit de Synode uit te spreken:

1e. dat het niet tot de taak der kerk behoort  
een uitgewerkt systeem te geven, dat het maat-  
schappelijk leven zou moeten volgen,